

М. В. Суганяка, ВТБ Банк Україна, м. Київ

МОНІТОРИНГ СИСТЕМНОГО БАНКУ ЯК СКЛАДОВА АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ

Сучасні тенденції розвитку вітчизняної банківської системи свідчать про необхідність підвищення фінансової стійкості банківської системи, яка здатна забезпечити подальше економічне зростання держави. Інфраструктура банківської системи представлена банківськими установами (системними, середніми, малими), які і забезпечують процес функціонування банківської системи. У цих умовах підвищується теоретичний і практичний інтерес до розробки теоретичних засад та практичного інструментарію моніторингу системного банку як складової антикризового управління.

Слід зазначити, що, відповідно до положення “Про забезпечення безперервного функціонування інформаційних систем Національного банку України та банків України”, системний банк – це банк, неможливість функціонування якого спричиняє значний вплив на функціонування банківської системи України в цілому внаслідок великого обсягу його операцій, розгалуженої мережі філій та інших факторів. На сьогодні в Україні налічується близько 17 системних банків, які за своєю специфікою і обсягами діяльності входять до I групи банків, і виникнення проблем в одного з них призводить до ланцюгової реакції “проблемності” в інших.

Моніторинг діяльності банків передбачає спеціально організоване, систематичне спостереження за станом об’єктів, явищ, процесів з метою їхньої оцінки, контролю або прогнозу. Основна сфера практичного застосування моніторингу – це інформаційне обслуговування процесу антикризового управління в системних банках. Тому, на наш погляд, система моніторингу процесів банківської діяльності повинна виконувати завдання стосовно збору і накопичення інформації, яка відображає основні показники розвитку банків конкурентів, оцінки зовнішнього середовища банківської установи, тенденції розвитку банківської системи в цілому, аналіз і прогноз показників фінансової стійкості системного банку, оцінку системних ризиків банку, оцінку ефективності заходів, які здійснюються в межах державного регулювання банків та внутрішньої політики банку.

З метою забезпечення ефективного функціонування системного банку система моніторингу повинна відповідати принципам наукового обґрунтування використання у процесі моніторингу методик, урахування специфічних рис розвитку філійної мережі системного банку, принципу безперервності, принципу зіставлення вихідних даних і результативних показників моніторингу, принципу доступності висновків і результатів моніторингу.

При проведенні моніторингу системного банку необхідно розглянути питання інформаційного забезпечення. Інформаційною базою для аналізу та оцінки діяльності системного банку є: бухгалтерська звітність банківських

установ; бухгалтерська і статистична звітність підприємств і організацій; статистична інформація про соціально-економічний стан країни в цілому, зокрема інформація про діяльність домашніх господарств; параметри бюджету регіонів і країни в цілому.

Актуальним питанням організації системи моніторингу є її методичне забезпечення. У цьому процесі повинен використовуватися широкий спектр математичного інструментарію: моделі на основі класичних методів математичної статистики; сучасні методи математичного моделювання і статистики; динамічні моделі на основі системи рівнянь і часткових похідних; моделі системного аналізу; дискретної математики, теорії ігор. Оскільки одним із завдань моніторингу системного банку є оцінка системних ризиків, необхідно також широко використовувати сучасні прийоми та інструменти ризик-менеджменту.

Суганяка, М. В. Моніторинг системного банку як складова антикризового управління [Текст] / М. В. Суганяка // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції (27–28 жовтня 2011 р.) : у 2 т. / Державний вищий навчальний заклад "Українська академія банківської справи Національного банку України". – Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2011. – Т. 1. – С. 131–133.